

ΑΡΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

ΛΑΤΙΝΙΚΑ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ανάλυση μετοχών σε δευτερεύουσες προτάσεις
στα εξεταζόμενα κείμενα

Ο Άρης Ιωαννίδης γεννήθηκε το 1973 στο Βόλο. Το 1991 εισήχθη στη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, απ' όπου έλαβε το πτυχίο του το 1995. Από το 1996 ασχολήθηκε με ιδιαίτερα μαθήματα, ενώ από το 2006 διευθύνει το «Φιλολογικό και Οικονομικό Φροντιστήριο», στο Βόλο με δύο εκπαιδευτήρια.

Επικοινωνία: 24210-23227

ΑΡΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

ΛΑΤΙΝΙΚΑ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

**Ανάλυση μετοχών σε δευτερεύουσες προτάσεις στα
εξεταζόμενα κείμενα**

Εκδόσεις schooltime.gr

Άρης Ιωαννίδης «Λατινικά Γ' Λυκείου, Ανθρωπιστικών Σπουδών/Ανάλυση μετοχών σε δευτερεύουσες προτάσεις στα εξεταζόμενα κείμενα»

Ιανουάριος 2018

© Άρης Ιωαννίδης

© schooltime.gr για την παρούσα έκδοση

Εκδοτική επιμέλεια - Σελιδοποίηση: Γιώργος Β. Σκάθαρος

Σχεδιασμός εξωφύλλου - Σελιδοποίηση: Εκδόσεις schooltime.gr

Εκδόσεις schooltime.gr, Σειρά «Εκπαίδευση»

Τηλ.: 6977554086, 6974375556

Ηλεκτρονική επικοινωνία: info@schooltime.gr, publications@schooltime.gr

website: www.schooltime.gr

Το παρόν έργο διατίθεται στο κοινό δωρεάν σε μορφή ψηφιακού βιβλίου (pdf) αποκλειστικά μέσω του δικτυακού τόπου schooltime.gr.

Επιτρέπεται η ολική αναπαραγωγή του έργου, η διανομή και η παρουσίασή του στο κοινό κατόπιν έγγραφης άδειας του Εκδότη και υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις: Αναφορά των δημιουργών - πηγής προέλευσης, μη εμπορική χρήση.

Εισαγωγικό σημείωμα

Η ανάλυση μετοχών στην αντίστοιχη δευτερεύουσα πρόταση αποτελεί μια ιδιαίτερα συνηθισμένη άσκηση των Πανελλαδικών εξετάσεων. Από τη στιγμή μάλιστα που τα εξεταζόμενα κείμενα είναι συγκεκριμένα κάθε χρονιά, καλό είναι να έχουμε μία εικόνα της ανάλυσης όλων των μετοχών ανά κείμενο.

Αρης Ιωαννίδης

Ανάλυση μετοχών σε δευτερεύουσες προτάσεις στα εξεταζόμενα κείμενα

Η ανάλυση μετοχών στην αντίστοιχη δευτερεύουσα πρόταση αποτελεί μια ιδιαίτερα συνηθισμένη άσκηση των Πανελλαδικών εξετάσεων. Από τη στιγμή μάλιστα που τα εξεταζόμενα κείμενα είναι συγκεκριμένα κάθε χρονιά, καλό είναι να έχουμε μία εικόνα της ανάλυσης όλων των μετοχών ανά κείμενο.

Κείμενο 3

iratus: Επιρρηματική αιτιολογική μετοχή, χρόνου Παρακειμένου, δηλώνει το Προτερόχρονο. Εξαρτάται από ρήμα αρκτικού χρόνου: «urget» (Ενεστώτας).

Ανάλυση:

- quod iratus est (Αντικειμενική αιτιολογία)
- quod iratus sit (Υποκειμενική / Υποθετική Αιτιολογία)
- cum iratus sit (Η Αιτιολογία ως το αποτέλεσμα μιας εσωτερικής, λογικής διεργασίας)

Κείμενο 11

natus¹: Ουσιαστικοποιημένη επιθετική μετοχή, χρόνου Παρακειμένου, δηλώνει το Προτερόχρονο και αναφέρεται στον όρο «Hannibal».

Ανάλυση:

- qui natus erat (εξάρτηση από ιστορικό χρόνο, «superavit», Παρακείμενος με σημασία Αορίστου)

Κείμενο 20

exclusus²: Επιρρηματική χρονική μετοχή, χρόνου Παρακειμένου, δηλώνει το Προτερόχρονο.

Ανάλυση:

- cum exclusus esset (εξάρτηση από ιστορικό χρόνο, «recesserat»)
- postquam/ut Claudius exclusus est/erat

¹ Η μετοχή μπορεί να θεωρηθεί και χρονική.

² Η μετοχή μπορεί να θεωρηθεί και αιτιολογική.

discurrens³: Επιρρηματική χρονική μετοχή, χρόνου Ενεστώτα, δηλώνει το Σύγχρονο.

Ανάλυση:

- (Ως χρονική): dum discurret (dum + Οριστική Ενεστώτα, δηλώνει μια συνεχιζόμενη πράξη, στη διάρκεια της οποίας συμβαίνει μια άλλη.) / cum miles discurreret
- (Ως επιθετική): qui discurrebat.

extractum: Επιρρηματική χρονική μετοχή, χρόνου Παρακειμένου, δηλώνει το Προτερόχρονο.

Ανάλυση:

- postquam/ut miles extraxit /extraxerat eum ή postquam/ut is extractus est/erat (postquam + Οριστική Παρακειμένου, δηλώνει το προτερόχρονο στο παρελθόν)
- cum miles extraxisset eum ή cum is extractus esset.

Exterritus: Επιρρηματική αιτιολογική μετοχή, χρόνου Παρακειμένου, δηλώνει το Προτερόχρονο.

Ανάλυση:

- cum exterritus esset (Η Αιτιολογία ως αποτέλεσμα εσωτερικής λογικής διεργασίας)
- quod exterritus esset (Υποκειμενική ή Υποθετική Αιτιολογία)
- quod exterritus erat (Αντικειμενική Αιτιολογία)

(quasi) moriturum: Επιρρηματική αιτιολογική μετοχή, υποκειμενικής (υποθετικής) αιτιολογίας (λόγω του ρ. ψυχικού πάθους miseratur) , χρόνου Μέλλοντα, δηλώνει το υστερόχρονο.

Ανάλυση:

- quod is moriturus esset
- cum moriturus esset (cum + Υποτακτική Παρατατικού Ενεργητικής Περιφραστικής Συζυγίας, δηλώνει το υστερόχρονο, έμμεση εξάρτηση από ιστορικό χρόνο «delatus est», Παρακείμενος με σημασία Αορίστου)
- quasi moriturus esset (Επιρρηματική Υποθετική Παραβολική Πρόταση, quasi + Υποτακτική, καθώς η σύγκριση αφορά μια υποθετική κατάσταση και ειδικότερα Υποτακτική Παρατατικού

³ Η μετοχή μπορεί να θεωρηθεί και επιθετική.

Ενεργητικής Περιφραστικής Συζυγίας, για να δηλωθεί το Υστερόχρονο, έχουμε έμμεση εξάρτηση από ιστορικό χρόνο «delatus est», Παρακείμενος, με σημασία Αορίστου)

praetenta: Επιθετική μετοχή, χρόνου Παρακειμένου, ως επιθετικός προσδιορισμός στο «vela», δηλώνει το Προτερόχρονο.

Ανάλυση:

quae praetenta erant (εξάρτηση από ιστορικό χρόνο: «abdidit» Παρακείμενος με σημασία Αορίστου)

Κείμενο 21

divisam: Επιθετική μετοχή, χρόνου Παρακειμένου, δηλώνει το προτερόχρονο, ως επιθετικός προσδιορισμός στο «praedam».

Ανάλυση:

quae non aequo iure divisa est ή divisa erat (έχουμε εξάρτηση από ιστορικό χρόνο, «factus est/fuerat»)

absens: Επιρρηματική εναντιωματική μετοχή, χρόνου Ενεστώτα, εξάρτηση από ρήμα ιστορικού χρόνου («factus est»: Παρακείμενος με σημασία Αορίστου), δηλώνει το Σύγχρονο.

Ανάλυση:

- etsi aberat (Οριστική Παρατατικού)
- licet abesset (Υποτακτική Παρατατικού)

appensum: Επιρρηματική αιτιολογική μετοχή, χρόνου Παρακειμένου, δηλώνει το Προτερόχρονο, εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου: «dedit», Παρακείμενος με σημασία Αορίστου.

Ανάλυση:

- quod id illic appensum est ή appensum erat (Αντικειμενική Αιτιολογία)
- quod illic appensum esset (Υποκειμενική / Υποθετική Αιτιολογία)
- cum illic appensum esset (Η Αιτιολογία ως αποτέλεσμα εσωτερικής λογικής διεργασίας)

abeuntes: Επιρρηματική χρονική μετοχή, χρόνου Ενεστώτα, δηλώνει το Σύγχρονο.

Ανάλυση:

- dum iam abeunt (dum + Οριστική Ενεστώτα, δηλώνει μια συνεχιζόμενη πράξη, στη διάρκεια της οποίας συμβαίνει μια άλλη.)

- cum abirent (ιστορικός cum + Υποτακτική Παρατατικού, δηλώνεται το Σύγχρονο στο Παρελθόν, με εξάρτηση από ιστορικό χρόνο: «secutus est», Παρακείμενος με σημασία Αορίστου)

rogatus4: Επιρρηματική χρονική μετοχή, χρόνου Παρακειμένου, δηλώνει το προτερόχρονο.

Ανάλυση:

- postquam/ ubi/ ut rogatus est/ rogatus erat (προτερόχρονο στο παρελθόν)
- cum rogatus esset (προτερόχρονο στο παρελθόν)
- quod (αιτιολογικός) rogatus est/ rogatus erat

Brenno ducere: Ιδιόμορφη Αφαιρετική Απόλυτη που δηλώνει χρόνο, επιρρηματική χρονική μετοχή, δηλώνει το Σύγχρονο.

Ανάλυση:

- dum Brennus dux est (dum + Οριστική Ενεστώτα, δηλώνει το σύγχρονο)
- cum Brennus dux erat (χρονικός cum + Οριστική Παρατατικού)
- cum Brennus dux esset (ιστορικός cum + Υποτακτική Παρατατικού)

deletis legionibus [a Gallis]: Νόθη (Ιδιάζουσα) αφαιρετική απόλυτη, επιρρηματική χρονική μετοχή, χρόνου Παρακειμένου, δηλώνει το Προτερόχρονο, εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου: «everterunt» (Παρακείμενος με σημασία Αορίστου).

Ανάλυση:

- postquam/ ubi/ ut Galli legiones deleverunt
- cum Galli legiones delevissent

quibus interemptis [a Camillo]: Νόθη (Ιδιάζουσα) αφαιρετική απόλυτη, επιρρηματική χρονική μετοχή, χρόνου Παρακειμένου, δηλώνει το Προτερόχρονο.

Ανάλυση:

- postquam/ ubi/ ut Camillus eos interemit
- cum Camillus eos interemisset / quos cum Camillus interemisset

Κείμενο 24

indignatus: Επιρρηματική αιτιολογική μετοχή, χρόνου Παρακειμένου, δηλώνει το Προτερόχρονο, εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου: «inquit» (Παρακείμενος με σημασία Αορίστου).

4 Η μετοχή μπορεί να θεωρηθεί και αιτιολογική.

Ανάλυση:

quod Ennius indignatus erat (Αντικειμενική Αιτιολογία)

quod Ennius indignatus esset (Υποκειμενική / Υποθετική Αιτιολογία)

cum Ennius indignatus esset (Η Αιτιολογία ως αποτέλεσμα εσωτερικής λογικής διεργασίας)

quaerenti: Επιθετική μετοχή, χρόνου Ενεστώτα, δηλώνει το Σύγχρονο και αναφέρεται στον όρο «είque».

Ανάλυση:

qui quaerebat (Οριστική Παρατατικού, σύγχρονο, καθώς εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου: «dixisset»)

Κείμενο 25

Ostendens(que): Επιρρηματική χρονική μετοχή, χρόνου Ενεστώτα, συνημμένη στο υποκείμενο του ρήματος «Cato», δηλώνει το Σύγχρονο.

Ανάλυση:

dum ostendit (dum + Οριστική Ενεστώτα)

cum ostenderet (ιστορικός cum + Υποτακτική Παρατατικού, σύγχρονο στο παρελθόν, καθώς εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου: «inquit»)

Κείμενο 27

desideranti: Επιρρηματική αιτιολογική μετοχή, χρόνου Ενεστώτα, δηλώνει το Σύγχρονο, εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου: «legit»

(Παρακείμενος με σημασία Αορίστου).

Ανάλυση:

quod desiderabat (Αντικειμενική Αιτιολογία)

quod desideraret (Υποκειμενική / Υποθετική Αιτιολογία)

cum desideraret (Η Αιτιολογία ως αποτέλεσμα εσωτερικής λογικής διεργασίας)

Κείμενο 29

audita salutatione [a Caesare]: Νόθη (Ιδιάζουσα) αφαιρετική απόλυτη, επιρρηματική χρονική μετοχή, χρόνου Παρακειμένου, δηλώνει το Προτερόχρονο, εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου: «dixit»

(Παρακείμενος με σημασία Αορίστου).

Ανάλυση:

cum Caesar salutationem audivisset

postquam / ubi / ut Caesar salutationem audivit

tenens: Επιθετική μετοχή, χρόνου Ενεστώτα, δηλώνει το Σύγχρονο και λειτουργεί ως επιθετικός προσδιορισμός στη λέξη «homo»

Ανάλυση:

qui tenebat (έχουμε εξάρτηση από ρήμα ιστορικού χρόνου «occurrit»)

Κείμενο 31

natus: Επιθετική μετοχή, χρόνου Παρακειμένου, δηλώνει το Προτερόχρονο, συνημμένη στο υποκείμενο «T. Manlius»

Ανάλυση:

qui natus erat (εξάρτηση από ιστορικό χρόνο: «praefuit»)

confisus: Επιρρηματική αιτιολογική μετοχή, χρόνου Παρακειμένου, δηλώνει το Προτερόχρονο, καθώς εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου: «ruit» (Παρακείμενος με σημασία Αορίστου).

Ανάλυση:

quod confisus erat (Αντικειμενική Αιτιολογία)

quod confisus esset (Υποκειμενική / Υποθετική Αιτιολογία)

cum confisus esset (Η Αιτιολογία ως αποτέλεσμα εσωτερικής λογικής διεργασίας)

permotus: Επιρρηματική αιτιολογική μετοχή, χρόνου Παρακειμένου, δηλώνει το Προτερόχρονο, εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου: «ruit» (Παρακείμενος με σημασία Αορίστου).

Ανάλυση:

quod permotus erat (Αντικειμενική Αιτιολογία)

quod permotus esset (Υποκειμενική / Υποθετική Αιτιολογία)

cum permotus esset (Η Αιτιολογία ως αποτέλεσμα εσωτερικής λογικής διεργασίας)

Κείμενο 34

abiectis armis [a praedonibus]: Νόθη (Ιδιάζουσα) αφαιρετική απόλυτη, επιρρηματική χρονική μετοχή, χρόνου Παρακειμένου, δηλώνει το Προτερόχρονο, εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου: «appropinquaverunt» (Παρακείμενος με σημασία Αορίστου).

Ανάλυση:

postquam praedones arma abiecerunt

cum praedones aram abiecissent

Κείμενο 36

missum: Επιθετική μετοχή, χρόνου Παρακειμένου, δηλώνει το Προτερόχρονο και αναφέρεται στον όρο «pondus».

Ανάλυση:

quod missum erat (εξάρτηση από ιστορικό χρόνο «attulissent»)

Κείμενο 38

fessa: Επιρρηματική αιτιολογική μετοχή, χρόνου Παρακειμένου, δηλώνει το Προτερόχρονο, εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου: «rogavit» (Παρακείμενος με σημασία Αορίστου).

Ανάλυση:

quod fessa erat (Αντικειμενική Αιτιολογία)

quod fessa esset (Υποκειμενική / Υποθετική Αιτιολογία)

cum fessa esset (Η Αιτιολογία ως αποτέλεσμα εσωτερικής λογικής διεργασίας)

congruens: Επιθετική μετοχή, χρόνου Ενεστώτα, δηλώνει το Σύγχρονο και αναφέρεται στον όρο «vox».

Ανάλυση:

quae congruebat (εξάρτηση από ιστορικό χρόνο «audiretur»)

Κείμενο 42

nascentem: Επιθετική μετοχή, χρόνου Ενεστώτα, δηλώνει το Σύγχρονο και αναφέρεται στον όρο «coniurationem».

Ανάλυση:

que nascebatur (εξάρτηση από ιστορικό χρόνο «confirmaverunt»)

Κείμενο 43

ingredienti: Επιρρηματική χρονική μετοχή, χρόνου Ενεστώτα, δηλώνει το Σύγχρονο.

Ανάλυση:

dum ingrederis (-re)

cum ingredereris (-re)

Κείμενο 44

exulantem: Επιρρηματική χρονική μετοχή, χρόνου Ενεστώτα, δηλώνει το Σύγχρονο.

Ανάλυση:

dum exulat

cum exularet

Κείμενο 45

veritus: Επιρρηματική αιτιολογική μετοχή, χρόνου Παρακειμένου, δηλώνει το Προτερόχρονο, εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου: «constituit» (Παρακείμενος με σημασία Αορίστου / Ιστορικός Ενεστώτας σύμφωνα με το Χρήστο Κανελλόπουλο).

Ανάλυση:

quod veritus erat (Αντικειμενική Αιτιολογία)

quod veritus esset (Υποκειμενική / Υποθετική Αιτιολογία)

cum veritus esset (Η Αιτιολογία ως αποτέλεσμα εσωτερικής λογικής διεργασίας)

intercepta: Επιρρηματική υποθετική μετοχή, Γνήσια Αφαιρετική Απόλυτη, χρόνου Παρακειμένου, που σχηματίζει εξαρτημένο υποθετικό λόγο.

conscriptam: Επιθετική μετοχή, χρόνου Παρακειμένου, δηλώνει το Προτερόχρονο και αναφέρεται στον όρο «epistulam».

Ανάλυση:

quae conscripta est (εξάρτηση από αρκτικό χρόνο «mittit»)

Εκδόσεις schooltime.gr
Τηλ.: 6977554086
e-mail: info@schooltime.gr
website: www.schooltime.gr

Η ανάλυση μετοχών στην αντίστοιχη δευτερεύουσα πρόταση αποτελεί μια ιδιαίτερα συνηθισμένη άσκηση των Πανελλαδικών εξετάσεων. Από τη στιγμή μάλιστα που τα εξεταζόμενα κείμενα είναι συγκεκριμένα κάθε χρονιά, καλό είναι να έχουμε μία εικόνα της ανάλυσης όλων των μετοχών ανά κείμενο.